

वित्त विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरू चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक ३० डिसेंबर २०२१.

अधिसूचना**भारताचे संविधान.**

क्रमांक : मनासे-२०१९/प्र.क्र. १९ /सेवा-६.—भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद ३०९ याच्या परंतुकाद्वारे प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्राचे राज्यपाल, याद्वारे, महाराष्ट्र नागरी सेवा (सेवेच्या सर्वसाधारण शर्ती) नियम, १९८१ यामध्ये आणखी सुधारणा करण्यासाठी पुढील नियम करित आहेत :—

१. या नियमास, महाराष्ट्र नागरी सेवा (सेवेच्या सर्वसाधारण शर्ती) (सुधारणा) नियम, २०२१ असे म्हणावे.

२. महाराष्ट्र नागरी सेवा (सेवेच्या सर्वसाधारण शर्ती) नियम, १९८१ (यात यापुढे ज्याचा निर्देश “मुख्य नियम” असा केला आहे.) याच्या नियम ३ मधील “शासन” या मजकुराऐवजी “वित्त विभाग” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

३. मुख्य नियमाच्या नियम ९ मध्ये,—

(एक) पोट-नियम (१) मधील, “घरगड्यांसह आणि” व “आणि जास्तीचे घरगडी कामावर लावण्यासाठी” हा मजकूर वगळण्यात येईल ;

(दोन) पोट-नियम (६) मधील, “उंट,” हा शब्द वगळण्यात येईल ;

(तीन) पोट-नियम (१४) मधील, खंड (आय) ऐवजी पुढील खंड दाखल करण्यात येईल आणि तो दिनांक ११ सप्टेंबर, २०१७ पासून अंमलात आला असल्याचे मानण्यात येईल :—

“(आय) प्राधिकृत वैद्यकीय अधिकाऱ्याच्या सल्ल्यानुसार, श्वान दंश झाल्याबद्दल उपचार घेणाऱ्या, एखाद्या शासकीय कर्मचाऱ्याला अतिरिक्त पूर्ण वेतनी विशेष रजा मंजूर करता येईल.” ;

(चार) पोट-नियम (१५) मधील, खंड (पाच) मधील टीप-२ नंतर, पुढील टीप जादा दाखल करण्यात येईल आणि ती टीप दिनांक ३१ ऑक्टोबर, २००५ पासून जादा दाखल करण्यात आली असल्याचे समजण्यात येईल :—

“टीप ३—जे शासकीय कर्मचारी ३१ ऑक्टोबर, २००५ रोजी किंवा तत्पूर्वी शासकीय सेवेत रुजू झाले असतील त्या शासकीय कर्मचाऱ्यांस ही तरतूद लागू आहे.” ;

(पाच) पोट-नियम (१८) ऐवजी, पुढील पोट-नियम दाखल करण्यात येईल :—

“(१८) पहिली नियुक्ती म्हणजे, एखाद्या व्यक्तीची सेवाप्रवेश प्रक्रियेद्वारे शासनाच्या अंतर्गत सेवेत झालेली नियुक्ती :

परंतु, जर, एखादी व्यक्ती शासनामध्ये पूर्वीपासूनच एखादे पद, धारण करित असेल व तिची सरळसेवेने शासनामधील दुसऱ्या पदावर निवड झाली असेल तर, ती नवीन नियुक्ती देखील पहिली नियुक्ती आहे.

टीप—“सेवाप्रवेश प्रक्रिया” म्हणजे, सेवाप्रवेश नियमांच्या तरतुदीनुसार महाराष्ट्र लांकसेवा आयोगाद्वारे किंवा सक्षम निवड प्राधिकरणाद्वारे केली जाणारी निवड अथवा अनुकंपा तत्वावर केली जाणारी नियुक्ती.” ;

(सहा) पोट-नियम (१९) ऐवजी, पुढील पोट-नियम दाखल करण्यात येईल :—

“(१९) स्वीयेतर सेवा म्हणजे, ज्या सेवेत एखाद्या शासकीय कर्मचाऱ्याची सक्षम प्राधिकाऱ्याच्या मान्यतेने भारतात किंवा भारताबाहेर नियुक्ती केली जाते आणि भारताच्या किंवा एखाद्या राज्याच्या किंवा संघराज्य क्षेत्राच्या एकत्रित निधी व्यतिरिक्त अन्य कोणत्याही उत्पन्नाच्या स्त्रोतातून त्याचे वेतन मिळते ती सेवा.

(१९अ) प्रतिनियुक्ती म्हणजे, एखाद्या शासकीय कर्मचाऱ्याची, शासनाच्या मान्यतेने त्याच्या मूळ संवर्गामधून एखाद्या राज्यात, भारतात किंवा भारताबाहेर अन्य पदावर केलेली बदली आणि त्याचे वेतन भारताच्या किंवा एखाद्या राज्याच्या अथवा संघराज्य क्षेत्राच्या एकत्रित निधीतून काढण्यात येते.

(१९ब) प्रतिनियुक्तीचा कालावधी म्हणजे, एखाद्या शासकीय कर्मचाऱ्यास ज्या दिनांकास मूळ विभागातील त्याच्या पदावरून कार्यमुक्त केले असेल त्या दिनांकापासून सुरु होणारा आणि ज्या दिनांकास तो, मूळ विभागातील पदावर रुजू होईल त्या दिनांकास संपुष्टात येणारा कालावधी होईल.” ;

(सात) पोट-नियम (२०) ऐवजी, पुढील पोट-नियम दाखल करण्यात येईल :—

“(२०) राजपत्रित शासकीय कर्मचारी म्हणजे,—

(१) राज्य शासनाचे सर्व गट “अ” अधिकारी ;

(२) शासनाद्वारे ज्यांची नावे व नियुक्त्या राजपत्रात प्रसिद्ध केल्या जातात असे राज्य शासनाचे गट “ब” अधिकारी : परंतु,

(अ) ज्याला न्यायिक प्रयोजनासाठी प्राधिकृत केले आहे असा शासकीय कर्मचारी ; किंवा

(ब) आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून प्राधिकृत केलेला कोणताही शासकीय कर्मचारी, यांना राजपत्रित अधिकारी म्हणून समजण्यात येणार नाही ;

(२०-अ) “शासकीय कर्मचारी” म्हणजे, जी व्यक्ती,—

(एक) राज्याच्या कार्याशी संबंधित असलेल्या कोणत्याही नागरी सेवेत किंवा पदावर नियुक्ती केलेली आहे अशी व्यक्ती, आणि त्यामध्ये, ज्यांची सेवा, तात्पुरत्या स्वरूपात अन्य कोणत्याही राज्य शासनाकडे किंवा भारत सरकारकडे, अथवा शासनाची मालकी असलेल्या किंवा नियंत्रण असलेल्या कंपनीकडे किंवा महामंडळाकडे अथवा स्थानिक प्राधिकरणाकडे किंवा इतर प्राधिकरणाकडे सुपूर्द केलेल्या आहेत अशा शासकीय कर्मचाऱ्याचा, - मग त्याचे वेतन राज्याच्या एकत्रित निधी व्यतिरिक्त अन्य स्तोत्रातून काढले जात असले तरीही, - समावेश होतो ;

(दोन) कोणत्याही शासनाच्या अंतर्गत असलेले नागरी पद धारण करीत आहे आणि जिची सेवा तात्पुरत्या स्वरूपात शासनाकडे सुपूर्द केली आहे अशी व्यक्ती; किंवा

(तीन) स्थानिक किंवा अन्य प्राधिकरणाच्या सेवेत आहे आणि जिची सेवा तात्पुरत्या स्वरूपात शासनाकडे सुपूर्द केली आहे अशी व्यक्ती ;

टीप.— जिची शासनाने नियुक्ती केली नाही किंवा जिला भारताच्या किंवा एखाद्या राज्याच्या किंवा संघ राज्यक्षेत्राच्या एकत्रित निधीतून वेतन मिळत नाही, आणि जिच्या वेतनावरील खर्च, केंद्र सरकारने किंवा राज्य शासनाने किंवा संघ राज्यक्षेत्राने तरतूद केलेल्या सहायक अनुदान निधीतून भागवला जातो अशी व्यक्ती, शासकीय कर्मचारी ठरत नाही. ” ;

(आठ) पोट-नियम (२६) ऐवजी, पुढील पोट-नियम दाखल करण्यात येईल :—

“(२६) गट-“ड” ची सेवा म्हणजे पदनिर्मिती आदेशामध्ये किंवा सेवाप्रवेश नियमांमध्ये गट-ड चे पद म्हणून विनिर्दिष्टरीत्या वर्गीकृत केलेले पद. ” ;

(नऊ) पोट-नियम (२९) मधील, “मासिक” या मजकुरानंतर “प्रमाणशीर” हा मजकूर जादा दाखल करण्यात येईल. ;

(दहा) पोट-नियम (३०) मधील, “ज्या स्थायी” या मजकुरानंतर “किंवा अस्थायी” हा मजकूर जादा दाखल करण्यात येईल. ;

(अकरा) पोट-नियम (३३) मधील, “वर्ग तीन च्या” या मजकुरा ऐवजी, “गट-क च्या” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल. ;

(बारा) पोट-नियम (३६) मधील,—

(ए) “दरमहा मिळणारे” या मजकुरानंतर “प्रमाणशीर रक्कम” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(बी) खंड (दोन) मधील, “व विशेष वेतन” हा मजकूर वगळण्यात येईल ;

(सी) खंड (तीन) मधील, “शासनाकडून” या मजकुरापूर्वी “व्यवसायरोध भत्त्यासह” हा मजकूर आणि “वित्तलब्धी” या मजकुरानंतर “आणि” हा मजकूर जादा दाखल करण्यात येईल आणि तो १ जानेवारी, २००६ पासून जादा दाखल करण्यात आला असल्याचे मानण्यात येईल ;

(डी) खंड (तीन) नंतर, पुढील खंड जादा दाखल करण्यात येईल आणि तो १ जानेवारी, २००६ पासून जादा दाखल करण्यात आला असल्याचे मानण्यात येईल :

“(चार) वेतन म्हणजे शासकीय कर्मचारी त्याच्या निवृत्तिपूर्वी किंवा मृत्यूच्या लगतच्या दिनांकापूर्वी सहाव्या वेतन आयोगानुसार विहित पे-बँडमध्ये आहरित करीत असलेले वेतन अधिक अनुज्ञेय ग्रेड वेतन, त्यामध्ये विशेष वेतनाचा समावेश नसेल. ” ;

(ई) खंड (चार) नंतर, पुढील परंतुक समाविष्ट करण्यात येईल आणि ते २७ ऑक्टोबर, २०१४ पासून समाविष्ट करण्यात आले असल्याचे मानण्यात येईल :

“परंतु, शासनाच्या कोणत्याही धोरणानुसार देण्यात आलेल्या एकस्तर पदोन्नतीमुळे (कालबद्ध पदोन्नती योजनेच्या किंवा आश्वासित प्रगती योजनेच्या मार्गाने असेल त्या व्यतिरिक्त) वेतनातील फरकासह कोणत्याही प्रकारचे वित्तीय प्रोत्साहन, वेतनाची परिगणना करण्यासाठी अनुज्ञेय असणार नाही.”;

(एफ) अशा प्रकारे जादा दाखल केलेल्या खंड (चार) ऐवजी, पुढील खंड दाखल करण्यात येईल आणि तो १ जानेवारी, २०१६ पासून दाखल करण्यात आला असल्याचे मानण्यात येईल :

“(चार) वेतन म्हणजे शासकीय कर्मचारी त्याच्या निवृत्तिपूर्वी किंवा मृत्यूच्या लगतच्या दिनांकापूर्वी विहित वेतन स्तरामध्ये आहरित करीत असलेले वेतन त्यामध्ये विशेष वेतनाचा समावेश नसेल.”;

(तेरा) पोट-नियम (३७) मध्ये, पुढील टीप जादा दाखल करण्यात येईल आणि ती १ नोव्हेंबर, २००५ पासून जादा दाखल करण्यात आली असल्याचे मानण्यात येईल :

“टीप.- जे शासकीय कर्मचारी, १ नोव्हेंबर, २००५ रोजी किंवा त्यानंतर शासकीय सेवेत रुजू झालेले असतील अशा कर्मचाऱ्यांना ही तरतूद लागू असणार नाही.”;

(चौदा) पोट-नियम (३८) ऐवजी, पुढील पोट-नियम दाखल करण्यात येईल आणि तो १ जानेवारी, २००६ पासून दाखल करण्यात आला असल्याचे मानण्यात येईल :—

“(३८) निवृत्तिवेतनाई वेतन म्हणजे, शासकीय कर्मचाऱ्याने, शेवटच्या दहा महिन्यांच्या सेवेमध्ये अर्जित केलेले सरासरी वेतन किंवा ज्या पदावरून कर्मचारी सेवानिवृत्त झाला आहे, त्या पदाकरिता निश्चित केलेले मूळ वेतन, यापैकी जे शासकीय कर्मचाऱ्यास अधिक फायदेशीर असेल ते वेतन ;

टीप.—स्वीयेतर सेवेत असताना शासकीय कर्मचाऱ्याने घेतलेले वेतन, निवृत्तिवेतनासाठी गणले जाणार नाही. अशा बाबतीत, त्या कर्मचाऱ्याला स्वीयेतर सेवेत पाठविले नसते, तर शासनांतर्गत त्याला जे वेतन मिळाले असते, केवळ तेच वेतन, निवृत्तिवेतनाई वेतनाची गणना करताना हिशेबात घेतले जाईल.” ;

(१४अ) पोट-नियम (३८) मधील, पोट-नियम व टीप यामध्ये पुढील तरतूद दिनांक २७ ऑक्टोबर, २०१४ पासून अंतर्भूत करण्यात येत आहे :

“शासनाच्या कोणत्याही धोरणानुसार देण्यात आलेल्या एकस्तर पदोन्नतीमुळे (कालबद्ध पदोन्नती योजनेच्या किंवा आश्वासित प्रगती योजनेच्या मार्गाने असेल त्या व्यतिरिक्त), वेतनातील फरकासह कोणत्याही प्रकारचे वित्तीय प्रोत्साहन निवृत्तिवेतनाई वेतनाची परिगणना करण्यासाठी अनुज्ञेय असणार नाही.”

(पंधरा) पोट-नियम (३८) नंतर, पुढील पोट-नियम जादा दाखल करण्यात येईल आणि तो १ जानेवारी, २००६ पासून जादा दाखल करण्यात आला असल्याचे मानण्यात येईल :—

“(३८अ) एखाद्या शासकीय कर्मचाऱ्याने शेवटच्या दहा महिन्यांच्या सेवेमध्ये अर्जित केलेल्या सरासरी मूळ वेतनाच्या पन्नास टक्के, किंवा कर्मचारी ज्या पदावरून सेवानिवृत्त झाला असेल, त्या पदाकरिता निश्चित केलेल्या त्याच्या मूळ वेतनाच्या पन्नास टक्के, यापैकी जे अधिक फायदेशीर असेल ते निवृत्तिवेतन प्रदान करण्यात येईल.” ;

(सोळा) पोट-नियम (५२) मधील, “वर्ग चारची” या मजकुराऐवजी “गट-ड ची” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल. ;

(सतरा) पोट-नियम (५६) ऐवजी पुढील पोट-नियम दाखल करण्यात येईल :—

“(५६) महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांचे बदल्यांचे विनियमन आणि शासकीय कर्तव्ये पार पाडताना होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, २००५ (सन २००६ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २१) मध्ये व्याख्या केल्याप्रमाणे बदली म्हणजे, शासकीय कर्मचाऱ्याची एका पदावरून किंवा एका कार्यालयातून किंवा एका विभागातून दुसऱ्या पदावर, दुसऱ्या कार्यालयात किंवा दुसऱ्या विभागात होणारी पदस्थापना ;”.

४. मुख्य नियमांच्या नियम १० ऐवजी, पुढील नियम दाखल करण्यात येईल :—

“१०. शासकीय सेवेत प्रवेश करण्याची वयोमर्यादा.—

महाराष्ट्र नागरी सेवा वर्गीकरण व सेवाप्रवेश नियम यांमध्ये तरतूद केली असेल ते खेरीजकरून, शासकीय सेवेत प्रवेश करण्याची वयोमर्यादा,—

(अ) सर्व प्रवर्गासाठी किमान अठरा वर्षे; आणि

(ब) सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता कमाल अडतीस वर्षे व मागासवर्गीय प्रवर्गाकरिता कमाल त्रेंचाळीस वर्षे, इतकी असेल.

टीप.—१. शासन, विशिष्ट संवर्गासाठी, आदेशाद्वारे किमान वयोमर्यादेत वाढ करू शकेल आणि कमाल वयोमर्यादा कमी करू शकेल किंवा वाढवू शकेल.

टीप.-२ दिव्यांग उमेदवारासाठी कमाल वयोमर्यादा पंचेचाळीस वर्षे इतकी आहे.

टीप.-३ ज्या शासन निर्णयाद्वारे कमाल वयोमर्यादेत वेळोवेळी वाढ केलेली आहे, ते शासन निर्णय, त्या संबंधित कालावधीत केलेल्या सेवा भरतीसाठी लागू राहतील. ”

५. मुख्य नियमांच्या नियम ११ मधील, पोट-नियम (२) नंतर पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

“परंतु, दिव्यांग व्यक्तींचे हक्क अधिनियम, २०१६ (सन २०१६ चा ४९) मधील तरतुदी दिव्यांग व्यक्तींना लागू राहतील. ”

६. मुख्य नियमांच्या नियम १५ च्या,—

(एक) पोट नियम (२) नंतर, परिच्छेदातील, “लेखापरीक्षा कार्यालयाकडे ” या मजकुराऐवजी, “ कार्यालय प्रमुखाकडे किंवा आहारण व संवितरण अधिकाऱ्याकडे ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल आणि तो, १ जानेवारी, १९९० पासून दाखल करण्यात आला असल्याचे मानण्यात येईल ;

(दोन) पोट नियम (४) मधील, अपवाद यामध्ये, “वर्ग तीनच्या ” या मजकुराऐवजी “ गट-क च्या ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

७. मुख्य नियमांतील नियम १८ वगळण्यात येईल.

८. मुख्य नियमांच्या नियम १९ मधील,—

(एक) “स्वेच्छानिर्णयानुसार ” या मजकुराऐवजी “संबंधित क्षेत्रातील तज्ज्ञ समितीच्या सल्ल्यानुसार ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(दोन) “माफ करू शकतील. ” या मजकुरानंतर “या संबंधात संचालक, आरोग्य सेवा हा, ज. जी. समूह रुग्णालयातील वैद्यकीय मंडळाचा सल्ला घेईल. ” हा मजकूर जादा दाखल करण्यात येईल.

९. मुख्य नियमांच्या नियम २० ऐवजी, पुढील नियम दाखल करण्यात येईल :—

“(२०) **धारणाधिकार संपादित करणे-** जो शासकीय कर्मचारी शासन सेवेतील प्रवेशाच्या पदावर किंवा संवर्गात कायम झाला असेल किंवा ज्या पदासाठी परिवीक्षाधीन कालावधी विहित केला असेल तो परिवीक्षा कालावधी पूर्ण केल्याचे घोषित केलेल्या वरिष्ठ पदावर ज्याला पदोन्नती देण्यात आली आहे अशा शासकीय कर्मचार्याने त्या पदावर किंवा संवर्गात धारणाधिकार संपादन केला असल्याचे मानण्यात येईल.

टीप.- वैध सेवाप्रवेश पद्धतीद्वारे नियुक्ती झालेल्या व्यक्तीस, स्थायित्व लाभ प्रमाणपत्र प्राप्त झाल्यानंतर ती कायम कर्मचारी असल्याचे समजण्यात येईल.

२०अ. धारणाधिकार समाप्त होणे- या नियमांमध्ये अन्यथा तरतूद केली नसेल तर, शासकीय कर्मचार्याने एखाद्या पदाचा धारणाधिकार संपादित केला असेल, तेव्हा त्याने यापूर्वी अन्य कोणत्याही पदावर संपादित केलेला कोणताही धारणाधिकार समाप्त होईल. ”

१०. मुख्य नियमांच्या नियम २१ मधील, पोट-नियम (१) व (२) ऐवजी, पुढील पोट-नियम दाखल करण्यात येतील :—

“(१) दोन किंवा त्याहून अधिक शासकीय कर्मचार्यांचा, एकाच वेळी एकाच पदावर- मग ते स्थायी किंवा अस्थायी पद असो,- धारणाधिकार असणार नाही.

(२) शासकीय कर्मचारी एकाच वेळी दोन किंवा त्याहून अधिक, पदांवर- मग ते स्थायी अथवा अस्थायी पद असो,- धारणाधिकार धारण करणार नाही.”

११. मुख्य नियमांच्या नियम २२ मधील,—

(एक) “स्थायी ” या मजकुरानंतर “किंवा अस्थायी ” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(दोन) उप-खंड (बी) ऐवजी पुढील उप-खंड दाखल करण्यात येईल :—

“ (बी) स्वीयेतर सेवेत असताना किंवा प्रतिनियुक्तीवर असताना किंवा अन्य पदावर स्थानापन्न असताना; ”

(तीन) उप-खंड (सी) मधील, “अशी बदली” या मजकुराआधी “नियम २७ अन्वये” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(चार) उप-खंड (डी) ऐवजी, पुढील उप-खंड दाखल करण्यात येईल :—

“ (डी) मंजूर केलेल्या रजेवर असताना; ”.

(पाच) उप-खंड (ई) नंतरच्या, टीपेतील “स्थायी” या मजकुरानंतर “किंवा अस्थायी” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

१२. मुख्य नियमांच्या नियम २३ मध्ये,—

(एक) पोट-नियम (१) मधील,—

(ए) “स्थायी” या मजकुरानंतर “किंवा अस्थायी” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(बी) उप-खंड (ए) व (बी) मधील “कायम नात्याने” हा मजकूर वगळण्यात येईल ;

(दोन) पोट-नियम (२) मधील,—

(ए) “स्थायी पद” या मजकुराने सुरु होणाऱ्या आणि “यापैकी कोणत्याही प्रकरणांमध्ये,” या मजकुराने संपणाऱ्या मजकुराऐवजी पुढील मजकूर दाखल करण्यात येईल.

“स्थायी किंवा अस्थायी पद कायमपणे धारण करणाऱ्या शासकीय कर्मचार्याची, प्रतिनियुक्तीने किंवा स्वीयेतर सेवेत नियुक्ती झाली असेल आणि यापैकी कोणत्याही प्रकरणांमध्ये” ;

(बी) टीपमधील “संवर्गबाह्य पदावर बदली” या मजकुराऐवजी “प्रतिनियुक्तीने किंवा स्वीयेतर सेवेत नियुक्ती” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल;

(तीन) पोट-नियम (४) मधील,—

(ए) “शासकीय कर्मचार्यांचा” या मजकुराने सुरु होणाऱ्या आणि “पूर्वीप्रमाणे झाली पाहिजे.” मजकुराने संपणाऱ्या मजकुराऐवजी पुढील मजकूर दाखल करण्यात येईल :—

“अशा नियुक्तीला तात्पुरती नियुक्ती म्हटले जाईल आणि त्या पदावर नियुक्त झालेला शासकीय कर्मचारी, त्या पदावरील तात्पुरत्या धारणाधिकारास हक्कदार असेल, आणि तो धारणाधिकार, पोट-नियम (२) अन्वये नव्हे तर पोट-नियम (१) अन्वये निलंबित करण्यात येईल.” ;

(बी) पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

“परंतु, पोट-नियम (१) किंवा (२) अन्वये ज्या कर्मचार्याचा धारणाधिकार निलंबित केलेला आहे, असा कर्मचारी, मूळ धारणाधिकार असलेल्या पदावर परत आल्यावर निलंबित धारणाधिकार पूर्ववत होताच ही व्यवस्था पूर्वीप्रमाणेच होईल.”

(सी) टीप-२ वगळण्यात येईल;

(चार) पोट-नियम (५) वगळण्यात येईल ;

(पाच) पोट-नियम (६) व त्या खालील सूचना ऐवजी, पुढील पोट-नियम दाखल करण्यात येईल :—

“ (६) या नियमाच्या पोट-नियम (२) अन्वये जो धारणाधिकार निलंबित करण्यात आला आहे तो शासकीय कर्मचार्याचा धारणाधिकार, शासकीय कर्मचारी रजेवरून परत आल्यानंतर, प्रतिनियुक्ती किंवा स्वीयेतर सेवेतील पद धारण करण्याचे चालू ठेवील आणि त्याच्या कर्तव्यार्थ अनुपस्थितीचा एकूण कालावधी तीन वर्षांहून कमी नसेल किंवा तो पोट-नियम (१) च्या खंड (ए) किंवा (बी) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या स्वरूपाचे पद कायमपणे धारण करील असे मानण्यास संयुक्तित्वात कारण असेल तर, त्याने रजा घेतल्याच्या कारणावरून पूर्ववत होणार नाही.”.

१३. मुख्य नियमांच्या नियम २४ मधील,—

(एक) “भारताबाहेर” हा मजकूर वगळण्यात येईल;

(दोन) “किंवा दुसऱ्या संवर्गातील स्थायी किंवा अस्थायी पदावर स्थानापन्न नात्याने बदली केली जाईल,” हा मजकूर वगळण्यात येईल ;

(तीन) “तात्पुरत्या” या मजकुरानंतरचा “कायम” हा मजकूर वगळण्यात येईल.

१४. मुख्य नियमांच्या नियम २५ ऐवजी, पुढील नियम दाखल करण्यात येईल :—

“२५. एका शासकीय कार्यालयातून दुसऱ्या शासकीय कार्यालयात नियुक्त झाल्यास धारणाधिकार ठेवण्याचा कालावधी.—

(१) ज्याने धारणाधिकार संपादित केला आहे अशा राज्य शासकीय कर्मचाऱ्याची, केंद्र शासनाच्या किंवा राज्य शासनाच्या सेवेत निवड झाली असेल, कार्यमुक्ती आदेश काढून, त्यास नवीन सेवेत रुजू होण्यासाठी परवानगी दिली असेल तर, त्या कर्मचाऱ्याचा राज्य शासनाच्या मूळ पदाचा धारणाधिकार दोन वर्षांपर्यंत कायम राहील:

परंतु, कार्यमुक्तीचे आदेश काढण्यापूर्वी, त्याचा मूळ पदावरील धारणाधिकार दोन वर्षांसाठी कायम राहील आणि, त्या कालावधीनंतर त्याचा धारणाधिकार संपुष्टात येईल याची पूर्ण जाणीव असल्याबाबतचे हमीपत्र संबंधित कर्मचाऱ्याकडून घेता येईल:

परंतु, आणखी असे की, संबंधित शासकीय कर्मचाऱ्याने त्याचा तांत्रिक राजीनामा सादर करताना धारणाधिकार कायम ठेवण्याची विनंती केली नसली तरी देखील तो कायमपणे धारण करित होता त्या पदाचा धारणाधिकार दोन वर्षांपर्यंत टिकून राहील. अशा, शासकीय कर्मचाऱ्याला कार्यमुक्त करताना, मूळ कार्यालय, त्याचा धारणाधिकार दोन वर्षांपर्यंत टिकून राहील असे कार्यालयीन आदेशात स्पष्ट नमूद करील.

(२) जर अशा शासकीय कर्मचाऱ्याची, अनुज्ञेय असलेल्या धारणाधिकार कालावधीनुसार मूळ पदावर, पुनर्नियुक्ती केली असेल तर, त्या पदावर तो रुजू झाल्याच्या दिनांकापासून त्या संवर्गामध्ये त्याची सेवाज्येष्ठता निश्चित करण्यात येईल आणि महाराष्ट्र नागरी सेवा (ज्येष्ठतेचे विनियमन) नियमावली, २०२१ च्या तरतुदी त्यास लागू होतील आणि त्यास मूळ पदाच्या ज्येष्ठतेचे लाभ अनुज्ञेय राहणार नाहीत. :

परंतु, जर त्या संवर्गात पद उपलब्ध नसेल तर, त्या संवर्गातील सर्वात कनिष्ठ असलेल्या शासकीय कर्मचाऱ्याला पदावनत करण्यात येईल.

२५ अ. धारणाधिकार केव्हा समाप्त होईल :—

(ए) ज्याने मूळ पदावरील धारणाधिकार संपादित केला आहे असा शासकीय कर्मचारी, राज्य शासन किंवा केंद्र शासन याव्यतिरिक्त अन्य सेवेत (उदा. खाजगी संस्था, स्थानिक स्वराज्य संस्था, महामंडळ, नगरपालिका, इत्यादी) रुजू झाल्यास, त्या कर्मचाऱ्याचा राज्य शासनाच्या सेवेतील धारणाधिकार टिकवून ठेवण्यास तो हक्कदार असणार नाही.

(बी) जर राज्य शासकीय कर्मचाऱ्याची, राज्य शासनाच्या किंवा केंद्र शासनाच्या अन्य सेवेत निवड झाली असेल आणि त्या पदावर रुजू होण्यासाठी त्याने त्याच्या पदाचा राजीनामा दिला असेल तर, आणि त्याचा राजीनामा स्वीकृत केला असेल तर त्याबाबतीत, अशा शासकीय कर्मचाऱ्याचा राज्य शासनातील त्याच्या मूळ पदाचा धारणाधिकार समाप्त करण्यात येईल.

(सी) जेव्हा राज्य शासकीय कर्मचाऱ्याला, शासनाच्या दुसऱ्या सेवेत सामावून घेण्यात आले असेल तेव्हा, त्यास सामावण्यात आल्याच्या दिनांकापासून त्याचा मूळ पदावरील धारणाधिकार समाप्त करण्यात येईल. ”.

१५. मुख्य नियमांच्या नियम २७ मधील शीर्षकाऐवजी पुढील शीर्षक दाखल करण्यात येईल :—

“ज्याने एखाद्या पदावर धारणाधिकार संपादित केला असेल त्या शासकीय कर्मचाऱ्याची कमी वेतन असलेल्या पदावर बदली केव्हा अनुज्ञेय ठरते.”

१६. मुख्य नियमांच्या नियम ३१ मध्ये, उपखंड (डी) मधील, “या दोन्ही प्रकरणांमध्ये, प्रतिवेदन पूर्ण झाल्यानंतर लगेच ते लेखापरीक्षा कार्यालयाकडे पाठवण्यात यावे.” हा मजकूर वगळण्यात येईल आणि तो १ जानेवारी, १९९० पासून वगळण्यात आला असल्याचे मानण्यात येईल.

१७. मुख्य नियमांच्या नियम ३२ मध्ये, पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

“परंतु, जर शासकीय कर्मचाऱ्यास मानीव दिनांक देण्यात आला असेल तर, त्याला दिलेल्या मानीव दिनांकापासून त्याची काल्पनिक वेतन निश्चिती करण्यात येईल, त्यानुसार त्या पदाचा प्रत्यक्ष कार्यभार धारण केल्याच्या दिनांकापासून वेतन काढण्यात येईल.”

१८. मुख्य नियमांच्या नियम ३३ नंतर, पुढील टीप जादा दाखल करण्यात येईल :-

“ टीप.—जे शासकीय कर्मचारी, १ नोव्हेंबर, २००५ रोजी किंवा त्यानंतर शासन सेवेत रुजू झाले आहेत अशा कर्मचाऱ्यांना भविष्य निर्वाह निधीची तरतूद लागू होणार नाही.”

१९. मुख्य नियमांच्या नियम ३५ ऐवजी, पुढील नियम दाखल करण्यात येईल आणि तो १ जानेवारी, १९९० पासून दाखल करण्यात आला असल्याचे मानण्यात येईल :-

“ ३५. राजपत्रित शासकीय कर्मचाऱ्याचा सेवा अभिलेख ठेवणे :—(१) ज्या राजपत्रित कर्मचाऱ्याचे वेतन व भत्ते कार्यालय प्रमुखांकडून काढण्यात येते, अशा प्रत्येक राजपत्रित शासकीय कर्मचाऱ्याचा सेवा व रजा अभिलेख कार्यालय प्रमुखांकडून ठेवण्यात येईल.

(२) कार्यालय प्रमुखांचा सेवा व रजा अभिलेख, त्यांच्या नियंत्रण प्राधिकाऱ्यांकडून ठेवण्यात येईल.

(३) अखिल भारतीय सेवेतील अधिकाऱ्यांचा व विभाग प्रमुखांचा सेवा व रजा अभिलेख, त्यांच्या प्रशासकीय विभागांकडून ठेवण्यात येईल.”

२०. मुख्य नियमांच्या नियम ३६ मध्ये, उपखंड (जी) मधील, “वर्ग चारचे” या मजकुराऐवजी “गट-ड चे” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

२१. मुख्य नियमांच्या नियम ३८ मधील,—

(१) पोट-नियम (२) याऐवजी, पुढील पोट-नियम दाखल करण्यात येईल :-

“ (२) जन्म तारखेची नोंद करताना, पुढील कार्यपद्धतीचा अवलंब करण्यात येईल :-

(ए) महाराष्ट्र नागरी सेवा (सेवेच्या सर्वसाधारण शर्ती) (सुधारणा) नियम, २०२१ अंमलात येण्याच्या दिनांकापासून, शासकीय सेवेत किंवा पदावर नव्याने नियुक्त होणारी प्रत्येक व्यक्ती नियुक्तीच्या वेळी खात्रीशीर कागदोपत्री पुराव्यासह ग्रेगोरियन कॅलेंडर नुसार, तिची जन्मतारीख घोषित करील. जेव्हा नियुक्तीची विहित शैक्षणिक अर्हता ही माध्यमिक शालांत परीक्षा किंवा त्यावरील असेल, अशा बाबतीत, माध्यमिक शालांत परीक्षा प्रमाणपत्र हे वैध दस्तऐवज असल्याचे मानण्यात येईल. अन्य बाबतीत, स्थानिक स्वराज्य संस्थेने निर्गमित केलेले जन्म प्रमाणपत्र किंवा ज्या शाळेत तो शेवटी शिकत होता, अशा मान्यताप्राप्त शाळेचे प्रमाणपत्र हे वैध दस्तऐवज असल्याचे मानण्यात येईल. तो त्याच्या जन्म तारखेसाठी परिशिष्ट-५ अ मध्ये हमीपत्र देईल.

टीप.- शासकीय सेवेत व्यक्तीची नियुक्ती होण्याच्या वेळी, तिच्या सेवापुस्तकात जन्म तारखेची नोंद घेण्यासाठी संबंधित कर्मचाऱ्याकडून जन्मतारखेबद्दल हमीपत्र घेण्यात येईल. सदर हमीपत्र, कर्मचाऱ्याच्या सेवापुस्तकामध्ये व वैयक्तिक नस्तीमध्ये ठेवण्यात येईल. सेवापुस्तकाच्या प्रथम पृष्ठावर जन्मतारखेची नोंद घेतल्यानंतर, शासकीय कर्मचाऱ्याची सही, या रकान्यात दिनांकासह त्याची स्वाक्षरी घेण्यात येईल.

(बी) जेव्हा सेवापुस्तकात जन्मतारखेची नोंद केली असेल तेव्हा, संबंधित व्यक्तीव्यतिरिक्त दुसऱ्या एखाद्या व्यक्तीने काळजी न घेतल्यामुळे किंवा उघड उघड लेखनदोष म्हणून तशी नोंद झाली होती, असे माहीत झाल्याशिवाय त्या नोंदीत कोणताही फेरबदल केला जाणार नाही :

परंतु, खंड (बी) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या आकस्मिक प्रसंगासाठी शासकीय सेवेत प्रवेश केल्याच्या दिनांकापासून सुरू होणाऱ्या एक वर्षाच्या कालावधीनंतर अर्ज स्वीकारण्यात येणार नाही.

सूचना.— (१) जर शासकीय कर्मचाऱ्याने त्याच्या जन्म तारखेत बदल करण्यासाठी अर्ज केला असेल तर, कार्यालय प्रमुख, संबंधित शासकीय कर्मचाऱ्याने सदर पदावर नियुक्तीच्या वेळी जन्म तारखेची नोंद घेण्यासाठी, या नियमाच्या पोट नियम(२) च्या खंड (ए) अनुसार नमूद केलेली कागदपत्रे आणि त्याच्या सेवापुस्तकात प्रत्यक्ष केलेली जन्म तारखेची नोंद यांमध्ये तफावत आहे याची खातरजमा करील.

(२) जर वरील सूचना (१) नुसार जन्म नोंदीमध्ये तफावत असल्याचे निदर्शनास आले असेल तर, विभाग प्रमुख, या नियमाच्या पोट नियम (२) च्या खंड (ए) मधील तरतुदीनुसार योग्य जन्म तारखेची नोंद करील.

(२) पोट-नियम (३) मधील, “सेवा पुस्तकातील” या मजकुराच्या आधी “जन्मतारखेच्या नोंदीतील दुरुस्तीची प्रकरणे वगळून” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.”

२२. मुख्य नियमांच्या नियम ४१ मधील, “लेखापरीक्षा अधिकाऱ्याने” या मजकुराऐवजी “कार्यालय प्रमुखाने” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल आणि तो १ जानेवारी, १९९० पासून दाखल करण्यात आला असल्याचे समजण्यात येईल.

२३. मुख्य नियमांच्या नियम ४२ मध्ये,—

(१) शीर्षकातील “बदलीनंतर” या मजकुरापूर्वी, “प्रतिनियुक्ती किंवा स्वीयेतर सेवेत किंवा” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(२) दोन्ही ठिकाणी आलेला, “अराजपत्रित” हा मजकूर वगळण्यात येईल आणि तो १ जानेवारी, १९९० पासून वगळण्यात आला असल्याचे समजण्यात येईल ;

(३) “दुसऱ्या कार्यालयात” या मजकुरानंतर “बदलीने किंवा प्रतिनियुक्तीवर किंवा स्वीयेतर सेवेत” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

२४. मुख्य नियमांच्या नियम ४३ मध्ये,—

(एक) शीर्षकामधील,—

(ए) “अराजपत्रित” हा मजकूर वगळण्यात येत आहे ;

(बी) “लेखापरीक्षा अधिकाऱ्याने” या मजकुराऐवजी “कार्यालय प्रमुखाने प्रतिनियुक्ती किंवा” असा बदल करण्यात येत आहे आणि तो बदल १ जानेवारी, १९९० पासून करण्यात आला आहे, असे समजण्यात येईल ;

(दोन) (ए) “अराजपत्रित” हा मजकूर वगळण्यात येईल आणि तो, १ जानेवारी, १९९० पासून वगळण्यात आला असल्याचे समजण्यात येईल ;

(बी) जेथे जेथे “स्वीयेतर सेवेत” हा मजकूर आला आहे, तेथे तेथे त्या मजकुरापूर्वी “प्रतिनियुक्तीवर किंवा” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(सी) “लेखापरीक्षा अधिकाऱ्याकडे पाठवावे. लेखापरीक्षा अधिकारी,” हा मजकूर वगळण्यात येईल आणि तो १ जानेवारी, १९९० पासून वगळण्यात आला असल्याचे समजण्यात येईल ;

(डी) “त्याचे सेवा पुस्तक लेखापरीक्षा अधिकाऱ्याकडे पुन्हा पाठविण्यात यावे.,” हा मजकूर वगळण्यात येईल आणि तो १ जानेवारी, १९९० पासून वगळण्यात आला आहे असे समजण्यात येईल ;

(इ) “लेखापरीक्षा अधिकारी” या मजकुराऐवजी, “कार्यालय प्रमुख” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल आणि तो १ जानेवारी, १९९० पासून दाखल करण्यात आला असल्याचे समजण्यात येईल ;

(ई) “लेखापरीक्षा अधिकाऱ्याव्यतिरिक्त” या मजकुराऐवजी, “कार्यालय प्रमुखाव्यतिरिक्त” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल आणि तो १ जानेवारी, १९९० पासून दाखल करण्यात आला असल्याचे समजण्यात येईल ;

२५. मुख्य नियमांच्या नियम ४४ मधील, “लेखापरीक्षा” हा शब्द वगळण्यात येईल.

२६. मुख्य नियमांच्या नियम ४६ मधील,—

(एक) “हवालदाराहून वरचा दर्जा” या मजकुराने सुरू होणाऱ्या आणि “अधीक्षकाने सेवा पट ठेवावा.” या मजकुराने संपणाऱ्या मजकुराऐवजी पुढील मजकूर दाखल करण्यात येईल :—

“हवालदारापेक्षा उच्च दर्जा नसलेल्या पोलीस शिपायांच्या संवर्गात, त्यांचे सेवापट, प्रत्येक जिल्ह्यासाठी संबंधित पोलीस आयुक्ताकडून, पोलीस अधिकाऱ्याकडून आणि समादेशक राज्य राखीव पोलीस बल किंवा यथास्थिति, संबंधित युनिट प्रमुख यांच्याकडून ठेवण्यात येईल.”

(दोन) खंड (ए) ते (जी) याऐवजी पुढील खंड दाखल करण्यात येतील :—

“ (ए) युनिटाचे नाव :

(बी) पदनाम, बक्कल क्रमांक :

(सी) नाव, वडिलांचे नाव, आडनाव :

(डी) मूळगांव आणि सध्याचा राहण्याचा संपूर्ण पत्ता :

(ई) धर्म, जात, पोट जात व जात वैधता प्रमाणपत्र-ज्या कागदपत्रांच्या आधारे नोंद केलेली आहे, ती कागदपत्रे त्यासोबत जोडावीत :

(एफ) (एक) जन्म तारीख-ज्या कागदपत्रांच्या आधारे नोंद केलेली आहे, ती कागदपत्रे त्यासोबत जोडावीत. (त्या अहवालावर सेवानिवृत्तीचा अचूक दिनांक नोंदवावा आणि त्यावर संबंधित कर्मचाऱ्याची स्वाक्षरी घ्यावी.) :

(दोन) उंची, छाती :

(तीन) ओळख चिन्हे :

(चार) शारीरिक पात्रता - नवीन पट क्रमांक, दिनांक :

(पाच) मातृभाषा :

(सहा) शैक्षणिक अर्हता :

(सात) उमेदवाराची स्वाक्षरी/डाव्या अंगठ्याचा ठसा :

(जी) पदोन्नतीची/पदावनतीची तारीख (पदोन्नतीच्या साखळीद्वारे पोलीस नाईक व पोलीस हवालदार या पदावर सेवाज्येष्ठतेनुसार व सेवा तपशिलानुसार) :

(एच्) आदेशाचे दिनांक व क्रमांक यांसह बक्षीसे, शिक्षा व गोपनीय श्रे (शीट रिमार्क) (पोलीस महासंचालक कार्यालयाने निर्गमित केलेल्या सर्व सूचनांचे तंतोतंत पालन करावे) :

(आय) रजेसहित किंवा रजेशिवाय कामावरील अनुपस्थिती, आदेशाचा क्रमांक व दिनांक आणि कालावधी :

(जे) सेवांतर्गत प्रशिक्षण, पोलीस प्रशिक्षण संस्थेमधील कामगिरी :

(के) सेवेतील खंड, दिनांक व कालावधी :

(एल्) निवृत्तीवेतनाच्या रकमेवर प्रतिकूल परिणाम होऊ शकेल, अशा सेवेतील इतर घटना : ” ;

(तीन) परिच्छेद दोन व तीन ऐवजी, पुढील परिच्छेद दाखल करण्यात येतील :-

“महाराष्ट्र पोलीस नियमावली, खंड-१ च्या नियम ४७३ मध्ये विहित केल्यानुसार सेवापटांची तपासणी केली पाहिजे आणि त्यातील प्रत्येक नोंदीवर संबंधित पोलीस आयुक्ताने किंवा पोलीस अधीक्षकाने किंवा यथास्थिति; समादेशक, राज्य राखीव पोलीस बल यांनी स्वाक्षरी केली पाहिजे.

या सेवापटावरून निवृत्तीवेतनाकरिता प्रत्येक कर्मचाऱ्याचे आवश्यक ते सेवाविषयक विवरण तयार करण्यात येईल. पोलीस शिपाई म्हणून पोलीस दलात भरती होण्यापूर्वी त्याने केंद्र शासनाच्या किंवा राज्य शासनाच्या इतर विभागामध्ये केलेली सेवा जोडून मिळण्यास विनंती केलेली असेल, तर अशा कोणत्याही सेवेच्या बाबतीत अतिरिक्त पुरावा गोळा करण्यात येईल.”

२७. मुख्य नियमांच्या परिशिष्ट-एक मधील,—

(एक) अनु. क्र. ४ समोरील, सर्व नोंदी वगळण्यात येतील ;

(दोन) अनु. क्र. ५ समोरील, स्तंभ (५) मधील, “ ज्या पदाचे वेतन दरमहा रुपये २८० अधिक नाही, अशी त्यांच्या नियंत्रणाखालील पदे ” या मजकुराऐवजी “ त्यांच्या नियंत्रणाखालील गट-ड संवर्गातील पदे ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(तीन) अनु. क्र. ६ समोरील, स्तंभ (३) मधील, “ दरमहा रुपये २८० हून अधिक वेतन नसणाऱ्या ” या मजकुराऐवजी “ गट-ड ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(चार) अनु. क्र. १० समोरील नोंदीमध्ये,—

(ए) स्तंभ (३) मधील, “ पाच वर्षांच्या ” या मजकुराऐवजी “ एक वर्षांच्या ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(बी) स्तंभ (६) मधील मजकुराऐवजी पुढील मजकूर दाखल करण्यात येईल :—

“ शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशांच्या अधीन राहून शासकीय कर्मचाऱ्याची जो नियुक्ती करू शकतो तो विभाग प्रमुख किंवा सक्षम प्राधिकारी. ”

२८. मुख्य नियमांना जोडलेल्या परिशिष्ट-दोन मधील,

(एक) अनु. क्र. ९, गृह विभाग यामधील, स्तंभ (३) मध्ये, नोंद क्र.१६ नंतर पुढील नोंदी जादा दाखल करण्यात येतील :—

“ १७. संचालक, आंतर्देशीय जलवाहतूक.

१८. जल आलेखक, मुंबई.

१९. किनारी अभियंता. ” ;

(दोन) अनु. क्र. १७, महसूल व वन विभाग यामधील, स्तंभ (३) मध्ये, अनु. क्र. ८ व ९ या नोंदीऐवजी पुढील नोंदी जादा दाखल करण्यात येतील :-

“ ८. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.

९. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (सर्व).

१०. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (कार्मिक).

११. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (प्रशासन दुय्यम संवर्ग).

१२. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (स्वतंत्र कार्यालय असलेले).

१३. मुख्य वनसंरक्षक (स्वतंत्र कार्यालय असलेले).

१४. वनसंरक्षक (स्वतंत्र कार्यालय असलेले).

१५. महासंचालक, कुंडल विकास, प्रशासन व व्यवस्थापन प्रबोधिनी (वने), कुंडल.

१६. संचालक, चंद्रपूर वन प्रशासन, विकास व व्यवस्थापन प्रबोधिनी, चंद्रपूर. ” ;

(तीन) अनु. क्र. २१, वित्त विभाग यामधील, स्तंभ (३) मध्ये, जेथे जेथे “ विक्रीकर ” हा मजकूर आला आहे, तेथे तेथे त्या मजकुराऐवजी “ वस्तू व सेवाकर ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल;

(चार) अनु. क्र. २२, विधि व न्याय विभाग यामधील, स्तंभ (३) मध्ये, नोंद क्र. १३ नंतर पुढील नोंदी जादा दाखल करण्यात येतील :-

“ १४. महाप्रशासक व शासकीय विश्वस्त, मुंबई.

१५. महाअधिवक्ता, महाराष्ट्र, मुंबई. ” ;

(पाच) अनु. क्र. २३, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग यामधील, स्तंभ (३) मध्ये अनु. क्र. ११ नंतर पुढील नोंदी जादा दाखल करण्यात येतील :-

“ १२. आयुक्त, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन, मुंबई.

१३. संचालक-प्राध्यापक, महाराष्ट्र मानसिक आरोग्य संस्था, पुणे. ” ;

(सहा) अनु. क्र. २७, सामान्य प्रशासन विभाग यामधील, स्तंभ (३) मध्ये अनु. क्र. १८ नंतर पुढील नोंद जादा दाखल करण्यात येईल :-

“ १९. राज्य सेवा हक्क आयुक्त, मुंबई. ” ;

(सात) अनु. क्र. २९, सार्वजनिक आरोग्य विभाग यामधील, स्तंभ (३) मध्ये, अनु. क्र. ६ नंतर पुढील नोंदी जादा दाखल करण्यात येतील:-

“ ७. संचालक, आरोग्य सेवा-१.

८. संचालक, आरोग्य सेवा-२. ” .

२९. मुख्य नियमांस जोडलेल्या परिशिष्ट एक व तीन मधील,-

(एक) या नियमांत अन्यथा तरतूद केली असेल त्याखेरीज, जेथे जेथे “ वर्ग-एक, वर्ग-दोन, वर्ग-तीन आणि वर्ग-चार ” हा मजकूर आला आहे तेथे तेथे, त्या मजकुराऐवजी, अनुक्रमे “ गट-अ, गट-ब, गट-क आणि गट-ड ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल;

(दोन) परिशिष्ट तीन च्या परिच्छेद (एक) मधील,-

(ए) परंतुकातील खंड (एक) मधील,-

(एक) “प्रमाणपत्राबाबत सूट देऊ शकेल किंवा” हा मजकूर वगळण्यात येईल ;

(दोन) “कोणत्याही महिला वैद्यक व्यवसायीने” या मजकुराऐवजी “कोणत्याही शासकीय महिला वैद्यकीय अधिकारी, गट-अ यांनी” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(बी) खंड (दोन) मध्ये, “दरमहा रुपये २८० हून अधिक नाही एवढ्या वेतनावर झाली असेल तर” या मजकुराऐवजी “गट-ड संवर्गामध्ये झाली असेल तर” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(सी) खंड (तीन) मध्ये, “वर्ग-दोन” या मजकुराऐवजी “गट-अ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(तीन) परिच्छेद ८ व ९ वगळण्यात येतील;

(चार) परिच्छेद १० मधील,—

(ए) “पोलीस अधिकारी” या मजकुराऐवजी “पोलीस प्राधिकारी” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(बी) “पुणे” या मजकुरानंतर “किंवा उमेदवार ज्या ठिकाणाचा आहे त्या मूळ ठिकाणाच्या जिल्ह्याचा जिल्हा शल्यचिकित्सक किंवा वैद्यकीय अधीक्षक, शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(सी) “उमेदवारांनी देवी” या मजकुराने सुरु होणारा आणि “काढून घेतल्या पाहिजेत.” या मजकुराने संपणारा मजकूर वगळण्यात येईल ;

(पाच) परिच्छेद १२ मधील,—

(ए) “वैद्यकीय मंडळाकडून” या मजकुरानंतर “किंवा उमेदवाराच्या जिल्ह्यातील जिल्हा शल्यचिकित्सकाकडून किंवा वैद्यकीय अधीक्षक, शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय यांच्याकडून” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(बी) “खाली दिलेल्या” हा मजकूर वगळण्यात येईल ;

(सी) खंड (दोन) च्या टीपेतील,—

(एक) “महाराष्ट्र वन अभियांत्रिकी” या मजकुराऐवजी “वन अभियांत्रिकी” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल;

(दोन) “प्रमाणित केले पाहिजे” या मजकुरानंतर पुढील मजकूर जादा दाखल करण्यात येईल :—

“तथापि, प्रमाणपत्र मागवताना कामाचे स्वरूप व पदीय कर्तव्ये या बाबतची माहिती विभागाने द्यावयाची आहे.”;

(डी) खंड (तीन) ऐवजी पुढील खंड दाखल करण्यात येईल :—

“(तीन) वैद्यकीय मंडळाला, एखाद्या व्यंगाने अपात्र ठरत असलेल्या किंवा जो अक्षम ठरू शकत असेल अशा उमेदवारास प्रमाणित करता येईल.”;

(ई) “खंड (चार)” व “खंड (पाच)” वगळण्यात येतील ;

(सहा) परिच्छेद १३ मधील, “त्याला देवी काढण्यात आल्या आहेत. (किंवा त्याला देवी रोगापासून संरक्षण मिळालेले आहे)” हा मजकूर वगळण्यात येईल;

(सात) परिच्छेद १४ मधील, “युरोपातील” या मजकुरानंतर “किंवा कोणत्याही परकीय देशातील” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(आठ) परिच्छेद १७ मधील, सद्य टीपेऐवजी पुढील टीप दाखल करण्यात येईल :—

“टीप.—माननीय न्यायालय व संबंधित उमेदवार यांखेरीज, अन्य कोणतीही व्यक्ती/संस्था वैद्यकीय मंडळाच्या अहवालाची किंवा तपशीलवार निष्कर्षांची प्रत मिळण्यास हक्कदार असणार नाही.”

(नऊ) परिच्छेद १८ मधील, “करण्याचा हक्क असेल.” या मजकुरानंतर पुढील मजकूर जादा दाखल करण्यात येईल :—

“संचालक, आरोग्य सेवा यांस, त्यांच्या स्वेच्छा अधिकारानुसार, प्रमाणपत्र पुनर्तपासणीसाठी वैद्यकीय मंडळाकडे पाठविता येईल.”

३०. मुख्य नियमांस जोडलेल्या “परिशिष्ट-पाच” नंतर, पुढील परिशिष्ट समाविष्ट करण्यात येईल:—

“परिशिष्ट-पाच अ

[नियम ३८ (२) (ए) पहा]

हमीपत्र

शासकीय अभिलेखात माझ्या जन्मतारखेची नोंद करण्यासाठी, मी, ... ही कागदपत्रे सादर केली आहेत आणि माझ्या माहितीनुसार, सेवापुस्तकात नोंद केलेली तारीख म्हणजेच ..... (अक्षरी .....) ही तारीख अचूक आहे आणि माझी जन्म तारीख नोंदविल्यानंतर, जन्म तारखेत बदल करण्याची विनंती त्यानंतर स्वीकारली जाणार नाही याची देखील मला जाणीव आहे.

ठिकाण :

दिनांक :

शासकीय कर्मचाऱ्याची सही.”

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

नितीन गद्रे,

शासनाचे अतिरिक्त मुख्य सचिव (लेखा व कोषागारे).

FINANCE DEPARTMENT

Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk,
Mantralaya, Mumbai 400 032, dated the 30th December 2021.

NOTIFICATION**CONSTITUTION OF INDIA.**

No. MCS-2019/C.R.19/SER-6.—In exercise of the powers conferred by the proviso to article 309 of the Constitution of India, the Governor of Maharashtra is hereby pleased to make the following rules further to amend the Maharashtra Civil Services (General Conditions of Services) Rules, 1981, namely :—

1. These rules may be called the Maharashtra Civil Services (General Conditions of Services) (Amendment) Rules, 2021.

2. In rule 3 of the Maharashtra Civil Services (General Conditions of Services) Rules, 1981 (hereinafter referred to as "the principal Rules"), for the word "Government" the word "Finance Department" shall be substituted.

3. In rule 7 of the principal Rules, for the words "that Department" the words "Finance Department" shall be substituted.

4. In Rule 9 of the principal Rules,—

(i) in sub-rule (1), the words "domestic servants and" and the words "and the employment of additional domestic servants" shall be deleted;

(ii) in sub-rule (6) the word "camels" shall be deleted;

(iii) in sub-rule (14), for clause (i), the following shall be substituted and shall be deemed to have been substituted with effect from the 11th September 2017;

"(i) additional special leave on full pay may be granted to a Government servant undergoing treatment for dog bite as per the advice of authorised Medical Officer;"

(iv) in sub-rule (15), in clause (v), after Note-2, the following Note shall be added and shall be deemed to have been added with effect from the 31st October 2005, namely:—

"Note-3.—This provision is applicable to those who joined Government Service on or before the 31st October 2005.";

(v) for sub-rule (18), the following sub-rule shall be substituted, namely:—

"(18) **First appointment** means the appointment of a person under the Government by recruitment process :

Provided that, if a person is holding a post previously in the Government and he is selected by direct recruitment for another post in the Government that new appointment is also a first appointment.

Note.—"recruitment process" means as per the provisions of Recruitment Rules, the selection by Maharashtra Public Service Commission or Competent Selection Authority or appointed on compassionate ground.";

(vi) for sub-rule (19), the following shall be substituted, namely:—

"(19) **Foreign service** means where a Government servant is appointed in India or outside of India with the approval of Competent Authority and receives his pay from any sources other than the Consolidated Fund of India or of a State, or of a Union Territory.

(19A) **Deputation** means, a Government servant transferred from his original cadre to other post, in a State or in India or outside India, with the sanction of Government, and draw his pay from Consolidated Fund of India or of a State, or of a Union Territory.

(19B) **Deputation period** means a period from the date on which a Government Servant relieves from his post in original department and came to an end on a date on which he joined the post in original department.”;

(vii) for sub-rule (20), the following sub-rule shall be substituted, namely:—

“(20) A Gazetted Government servant means,—

(i) All Group “A” Officers of the State Government;

(ii) Group “B” Officers of State Government, whose names and appointments are published in the *Gazette* by the Government.

Provided that,

(a) the Government servant who is authorised for judicial purposes; or

(b) any Government servant authorized as Drawing and Disbursing Officer, shall not be considered as Gazetted Officer;

(20A) “Government servant” means a person who,—

(i) is appointed to any Civil Service or post in connection with the affairs of the State, and include such Government servant whose services are temporarily placed at the disposal of any other State Government or Government of India, or a company, or corporation owned or controlled by the Government, or a local authority or other authority, notwithstanding that his salary is drawn from sources other than the Consolidated Fund of the State;

(ii) holds a civil post under any Government and whose services are temporarily placed at the disposal of the Government; or

(iii) is in the service of a local or other authority and whose services are temporarily placed at the disposal of the Government;

Note.—A person who is not appointed by the Government or who does not receive his pay from the Consolidated Fund of India or of a State, or of a Union Territory and his expenditure on pay met from the Grant-in-Aid Fund provided by the Central or State Government or Union Territory is not a Government servant.”;

(viii) for sub-rule (26), the following sub-rule shall be substituted, namely:—

“(26) Group “D” Service means a post specifically classified as Group D post in post creation order or in Recruitment Rules.”;

(ix) in sub-rule (29), after the words “the monthly” the word “proportionate” shall be added;

(x) in sub-rule (30), after the word “permanent” the words “or temporary” shall be inserted;

(xi) in sub-rule (33), for the word and figures “Class III” the word and letter “Group C” shall be substituted;

(xii) in sub-rule (36),—

(a) after the words “means the” the word “proportionate” shall be inserted;

(b) in clause (ii), the words “,and special pay ” shall be deleted;

(c) in clause (iii), after the words “by Government” the words “including Non-Practicing allowance; and” shall be added and shall be deemed to have been added with effect from the 1st January 2006;

(d) after the clause (iii), the following clause shall be added and shall be deemed to have been added with effect from the 1st January 2006 :

“(iv) the pay drawn in the prescribed pay band plus applicable grade pay as per the Sixth Pay Commission but does not include any other type of pay like special pay, which the Government Servant was receiving immediately before his retirement or on the date of his death.”;

(e) after the clause (iv), the following proviso shall be inserted and shall be deemed to have been inserted with effect from the 27th October 2014:

“Provided that, any kind of financial incentive, including difference in pay on account of one-step promotion (other than by way of time bound promotion or assured career progression) as per any policy of the Government, shall not be admissible for calculating pay.”;

(f) for clause (iv) as so added, the following clause shall be substituted and shall be deemed to have been substituted with effect from the 1st January 2016, namely:—

“(iv) the pay drawn in the prescribed pay level but does not include any other type of pay like special pay, which the Government Servant was receiving immediately before his retirement or on the date of his death.”;

(xiii) in sub-rule (37), the following Note shall be added and shall be deemed to have been added with effect from the 1st November 2005 :

“Note.—This provision is not applicable to those who joined Government Service on or after the 1st November 2005.”;

(xiv) for sub-rule (38), the following sub-rule shall be substituted and shall be deemed to have been substituted with effect from the 1st January 2006;

“(38) Pensionable Pay means the average pay earned by a Government servant during the last ten months’ service or the basic pay fixed for the post from which an employee has been retired, which is more beneficial to the Government Servant;

Note.—The pay drawn by a Government servant while on foreign service shall not count for pension. In such a case, the pay which the Government servant would have drawn under the Government had he not been sent on foreign service, will alone be taken into account while calculating pensionable pay.”;

(xiv-A) In sub-rule (38), the following provision shall be inserted and shall be deemed to have been inserted with effect from 27th October 2014:

“Any kind of financial incentive, including difference in pay on account of one-step promotion (other than by way of time bound promotion or Assured career progression) as per any policy of the Government, shall not be admissible for calculating pensionable pay.”

(xv) after sub-rule (38), the following sub-rules shall be inserted and shall be deemed to have been inserted with effect from the 1st January 2006;

“(38A) Pension shall be paid at fifty per cent of the average basic pay earned by a Government servant during the last ten months’ service or at fifty per cent of the basic pay fixed for the post from which an employee has been retired, whichever is more beneficial to him.”;

(xvi) in sub-rule (52), for the word and letters “Class IV” the word and letter “Group D” shall be substituted;

(xvii) for sub-rule (56), the following sub-rule shall be substituted, namely:—

“(56) “Transfer” means posting of a Government servant from one post, office or Department to another post, office or Department as defined in the Maharashtra Government Servants Regulation of Transfers and Prevention of Delay in Discharge of Official Duties Act, 2005 (Maharashtra Act XXI of 2006);”

5. For rule 10 of the principal Rules, the following rule shall be substituted, namely:—

“10. Age limit for recruitment in Government Service.—Except as provided in the Maharashtra Civil Services Classification and Recruitment Rules, the age limit for recruitment in Government service shall be,—

(a) minimum eighteen years for all class of categories; and

(b) maximum thirty-eight years for General Category and forty-three years for Backward Class Category.

Note 1.—The Government may by an order increase the minimum age limit and reduce or increase the maximum age limit for specific cadres.

Note 2.—For physically challenged candidate the upper age limit is forty-five years.

Note 3.—The Government Resolutions by which upper age limit is enhanced from time to time shall be applicable for the recruitment made in that relevant period.”.

6. After sub-rule (2), in rule 11 of the principal rules, the following proviso shall be added:

“Provided that, the provisions of The Rights of person with Disabilities Act, 2016 (49 of 2016) shall be applicable to the physically challenged persons.”

7. In rule 15 of the principal Rules,—

(i) after sub-rule (2), in the Paragraph, for the word “Audit” the words “Head of the Department or Drawing and Disbursing Officer” shall be substituted and shall be deemed to have been substituted with effect from the 1st January 1990;

(ii) in sub-rule (4), in the Exception, for the word and letter “Class III” the word and letter “Group C” shall be substituted.

8. Rule 18 of the principal Rules shall be deleted.

9. In rule 19 of the principal Rules,—

(i) for the words “at his discretion” the words “as per the advice of expert committee in the concerned field” shall be substituted;

(ii) after the words, “efficiency of the candidate” the words “Director of Health services shall obtain the advice of Medical Board in J. J. Group of Hospital in this regard” shall be added.

10. For rule 20 of the principal Rules, following shall be substituted, namely:—

“20. Acquiring of a lien.- A Government servant who is confirmed in the post or cadre of entry or who have been promoted to the higher post, declared as having completed the probation where it is prescribed, shall be considered that he acquired a lien in that post or cadre.

Note.—A person is appointed through valid recruitment procedure may be considered as a permanent employee after getting the certificate of permanency benefit.
20A. Ceasing of a lien.- Unless otherwise provided in these rules, a Government servant acquires a lien on the post, any lien previously acquired by him on any other post shall be ceased.”.

11. In rule 21 of the principal Rules, for sub-rules (1) and (2), the following sub-rule shall be substituted, namely:—

“(1) Two or more Government servants shall not have lien on the same post, whether a permanent post or a temporary post, at the same time.

(2) A Government servant shall not hold lien on two or more post, whether a permanent post or a temporary post, at the same time.”.

12. In rule 22 of the principal Rules,—

(i) after the word “permanent” the word “or temporary” shall be inserted;

(ii) for sub-clause (b), the following shall be substituted, namely:—

“(b) while on foreign service or on deputation or officiating in another post;”;

(iii) in sub-clause (c), after the word “substantively” the word and figures “under rule 27” shall be inserted;

(iv) for sub-clause (d), the following sub-clause shall be substituted, namely:—

“(d) while on granted leave;”;

(v) after sub-clause (e), in Note, after the word “permanent” the word “or temporary” shall be inserted.

13. In rule 23 of the principal Rules,—

(i) in sub-rule (1),—

(a) after the word “permanent” the words “or temporary” shall be inserted;

(b) the words “in a substantive capacity” shall be deleted;

(ii) in sub-rule (2),—

(a) for the portion beginning with the words “permanent post” and ending with the words “and if in any”, the following shall be substituted, namely:—

“permanent or temporary post which he holds substantively, if he is appointed on deputation or foreign service and if in any”;

(b) in the Note, for the words “transfer to post outside his cadre” the words, “appointed on deputation or in foreign service” shall be substituted;

(iii) in sub-rule (4),—

(a) for the portion beginning with the words “the Government servant” and ending with the words “suspended lien revives” the following shall be substituted, namely:—

“such appointment shall be called temporary appointment and the Government servant appointed on that post is entitled to provisional lien on that post and that lien shall be suspended under sub-rule (1) and not under sub-rule (2)”;

(b) the following proviso shall be added, namely:—

“Provided that, the Government servant whose lien is suspended under sub-rule (1) or sub-rule (2), returned to the post, the arrangement shall be reversed as soon as the suspended lien revives.”;

(c) the Note 2 shall be deleted;

(iv) sub-rule (5) shall be deleted;

(v) for sub-rule (6) and the instruction thereunder, the following shall be substituted, namely:—

“(6) A Government servant’s lien which has been suspended under sub-rule (2) of this rule shall not revive because the Government servant takes leave, if there is reason to believe that he will, on return from leave, continue to be on deputation or on foreign service and the total period of absence on duty will not fall short of three years or that he will hold substantively a post of the nature specified in clause (a) or (b) of sub-rule (1).”.

14. In rule 24 of the principal Rules,—

- (i) the words “out of India” shall be deleted;
- (ii) the words “or is transferred in an officiating capacity to a post either permanent or temporary in another cadre or” shall be deleted;
- (iii) the word “substantive” shall be deleted.

15. For rule 25 of the principal Rules, the following shall be substituted, namely:—

“25. Period of retention of lien for appointment from one Government Office to another Government Office.—

(1) A State Government servant who has acquired lien, is selected in Central Government service or State Government service, is allowed to resume to new post by relieving order, his lien shall continue in original post of State Government for two years:

Provided that, before issuing the relieving order, the undertaking from the concerned Government servant may be taken that he is fully aware that his lien will be retained for two years and after that period his lien will be terminated:

Provided further that, a Government servant shall retain lien for two years of a post he was holding substantively even if he had not requested for retention of lien while submitting his Technical Resignation. The parent Department shall clearly mention in office order that he will retain his lien for two years while relieving such Government servant.

(2) If such Government servant is reappointed to the original post as per the admissible lien period, his seniority shall be fixed in that cadre from the date he joined in the Cadre and the provisions of the Maharashtra Civil Services (Regulation of Seniority) Rules, 2021 shall be applicable to him and he shall not be entitled for benefits of seniority of the original post :

Provided that, if in the cadre the post is not available, the junior most Government servant in that cadre shall be reverted.

25A. When lien is terminated.—(a) When a Government servant, who has acquired the lien in original post, is joined in other services other than the State Government or Central Government (*viz.* Private Institute, Local Body, Corporation, Municipality, etc.), he shall not be entitled to retain his lien in the Government service.

(b) If the Government servant is selected in other services of the State or Central Government and he tenders his resignation to join that post and if his resignation is accepted, in that case, the lien of such Government servant on an original post of the State Government shall be terminated.

(c) Where a Government servant has absorbed to other service of the Government, from the date of absorption his lien in original post shall be terminated.”

16. In rule 27 of the principal Rules, for the “title Note” the following shall be substituted, namely:—

“When a transfer of Government servant who has acquired a lien in a post to other post carrying less pay is permissible.”

17. In rule 31 of the principal Rules, in clause (d), the words “In both cases, the report when completed, should be forwarded at once to the Audit.” shall be deleted and shall be deemed to have been deleted with effect from the 1st January 1990.

18. In rule 32 of the principal Rules, the following proviso shall be added, namely:—

“Provided that, if deemed date is given, then that Government servant's pay shall be fixed notionally from the date of deemed date given to him, accordingly pay shall be drawn from the date of actual holding the charge of that post.”.

19. In rule 33 of the principal Rules, following note shall be added:

“Note. - Provision of Provident Fund is not applicable to those who joined in the Government Service on or after the 1st November 2005.”.

20. For rule 35 of the principal Rules, the following rule shall be substituted and shall be deemed to have been substituted with effect from 1st January 1990, namely:—

“35. Maintenance of service record of Gazetted Government Servant.—

(1) A record of the services and leave of each Gazetted Government servant, whose pay and allowances are drawn by the Head of Office, shall be maintained by the Head of the Office.

(2) The services and leave record of the Head of Office shall be maintained by Controlling Authority.

(3) The service record and leave record of Officers of All India Services and Head of the Office shall be maintained by the Administrative Department.”.

21. In rule 36 of the principal Rules, in clause (g), for the word and letters “Class IV” the word and letter “Group D” shall be substituted.

22. In rule 38 of the principal Rules,—

(i) for sub-rule (2) the following shall be substituted, namely:—

“(2) After the commencement of the Maharashtra Civil Services (General Conditions of Services) (Amendment) Rules, 2021 while recording the date of birth, the following procedure shall be followed:—

(a) Every person newly appointed in the service or a post under Government shall, at the time of the appointment, declare his date of birth according to the Gregorian calendar with confirmatory documentary evidence. Where prescribed qualification for appointment is Matriculation or above in such cases Matriculation Certificate shall be treated as valid document. In other cases, Birth Certificate issued by Local bodies or Certificate from the recognized school last attended shall be treated as a valid document. He shall give undertaking in Appendix-5-A for his date of birth.

Note.—At the time of appointment of a person in Government service, the undertaking for date of birth shall be obtained from the concerned employee for recording the date of birth in his service book. The undertaking shall be kept in his service book and in personal file. After recording the date of birth on the first page in the service book his signature shall be obtained in the column of signature of Government servant with date.

(b) After an entry of date of birth is recorded in a service book no alteration of the entry shall be allowed, unless it is known, that the entry was due to want of care on the part of some person other than the person in question or is an obvious clerical error:

Provided that, for the contingencies specified in this clause, the application shall not be entertained after a period of one year commencing from the date of his entry in the Government service.

Instructions.—(1) If the Government servant applies to change the date of birth, the Head of Office shall verify that the date of birth mentioned in the documents submitted as per the clause (a) of sub-rule (2) of this rule, by the concerned Government employee at the time of appointment to the office, for recording date of birth and the actual entry of date of Birth recorded in the service book are different.

(2) If a discrepancy is noticed in record as per the instruction (1), the Head of department shall record the correct date of birth as per the provisions of clause (a) of sub-rule (2) of this rule.

(ii) in sub-rule (3), after the words "service book" the words "excluding cases of amendment in the date of birth entry" shall be inserted.

23. In rule 41 of the principal Rules, for the words "Audit Officer" the words "Head of Office" shall be substituted and shall be deemed to have been substituted with effect from the 1st January 1990.

24. In rule 42 of the principal Rules,—

(i) in the title note, after the words "book on" the words "deputation or foreign service or" shall be inserted;

(ii) the words "Non-gazetted" occur at both the places shall be deleted and shall be deemed to have been deleted with effect from the 1st January 1990;

(iii) after the words "office to another" the words "on transfer or deputation or foreign service" shall be inserted.

25. In rule 43 of the principal Rules,—

(i) in the title note,—

(a) after the words "foreign service" the words "or on deputation" shall be inserted;

(b) for the words "Non-gazetted Government servant by Audit Officer" the words "Government servant by Head of Office" shall be substituted and shall be deemed to have been substituted with effect from the 1st January 1990;

(ii) (a) the word "Non-gazetted" shall be deleted and shall be deemed to have been deleted with effect from the 1st January 1990;

(b) after the word "foreign service", wherever it occurs, the word "or on deputation" shall be inserted;

(c) the words "send his service book to the Audit Officer. The Audit Officer will" shall be deleted and shall be deemed to have been deleted with effect from the 1st January 1990;

(d) for the words "his service book should again be sent to the Audit Officer who" the words "the Head of Office" shall be substituted and shall be deemed to have been substituted with effect from the 1st January 1990;

(e) for the words "Audit Officer" the words "Head of Office" shall be substituted and shall be deemed to have been substituted with effect from the 1st January 1990.

26. In rule 44 of the principal Rules, the word "Audit" shall be deleted.

27. In rule 46 of the principal Rules,—

(i) for the portion beginning with the words "In the case of policemen" and ending with the words "Superintendent of Police, a service roll" the following shall be substituted, namely:—

"In the cadre of policemen of rank not higher than that of head constable, the service roll shall be maintained for each district by the concerned Police

Commissioner, Superintendent of Police and Commandant, State Reserve Police Force or Unit In-charge, as the case may be,";

(ii) for the clauses (a) to (g), the following shall be substituted, namely :—

"(a) Name of the Unit:

(b) Designation, Bakkal Number:

(c) Name, Father's Name, Surname:

(d) Native Place and Full Present Address:

(e) Religion, Caste, Sub-Caste and Caste Validity Certificate-enclosed documentary evidence from which the entry is recorded :

(f)(i) Date of Birth with documentary evidence from the entry is recorded. (Enter correct date of retirement and obtain the signature of concerned employee on the record):

(ii) Height, Chest:

(iii) Marks of Identification:

(iv) Physical Fitness-New roll no., date :

(v) Mother Tongue:

(vi) Educational Qualification :

(vii) Candidate's Signature/Finger print of left thumb:

(g) Date of Promotion/Reversion (as per the seniority and service details to the post of Police Naik and Police Hawaldar in the chain of promotion):

(h) Awards, Punishment and Confidential remarks (sheet remarks) with the date and number of order. (Instruction given by Office of the Director General of Police may strictly observed):

(i) Absence with leave or without leave, date of order and number and period :

(j) Training in service, performance in Police Training Institute :

(k) Break in service, Date and Period :

(l) Other incident which may adversely affect on the pension amount :";

(iii) for the second and third paragraph, the following shall be substituted, namely:—

"The service roll must be checked as prescribed in rule 473 of the Maharashtra Police Manual, Vol. I, and every entry in it must be signed by the concerned Police Commissioner or Superintendent of Police or Commandant or State Reserve Police Force, as the case may be.

From this roll the necessary statement of service of every personnel for pension shall be prepared. Additional proofs shall be collected in respect of any service, rendered in the Department of State or Central Government before joining Police Department in the constabulary which the personnel has requested to count."

28. In the Appendix I, III and VI of the principal Rules, the word "Bombay" wherever it occurs, the word "Mumbai" shall be substituted.

29. In Appendix I appended to the principal Rules,—

(i) entries at serial No.4 shall be deleted;

(ii) in entry at serial No.5, in column 5, for the letters and figures " Posts under their control the pay of which does not exceed Rs. 280 per mensem" the letters "Group-D posts under their control" shall be substituted;

(iii) in entry at serial No.6, in column 3, for the letters and figures "to a post on pay not exceeding Rs. 280 per mensem." the letters "to Group-D posts" shall be substituted;

(iv) in entry at serial No.10,—

(a) in column 3, for the words "five years" the words "one year" shall be substituted;

(b) for column 6, the following shall be substituted, namely:—

"Head of the Department or Competent Authority, who can appoint Government servant, subject to the orders issued by Government, from time to time."

30. In Appendix II appended to the principal Rules,—

(i) in serial No.9, Home Department, in column (3), after entry No. 16, the following entries shall be added, namely:—

"17. Director, Inland Water Transport.

18. Hydrographer, Mumbai.

19. Costal Engineer." ;

(ii) in serial No.17, Revenue and Forest Department, in column (3), entry No.8 and 9 are substituted, as follows:—

"8. Principal Chief Conservator of Forests, (Head of Forest Force), Maharashtra State, Nagpur.

9. Principal Chief Conservator of Forests, (All).

10. Additional Principal Chief Conservator of Forests, (Personnel).

11. Additional Principal Chief Conservator of Forests, (Administration-Subordinate cadre).

12 Additional Principal Chief Conservator of Forests , (Independent Office).

13. Chief Conservator of Forests , (Independent Office).

14. Conservator of Forests , (Independent Office).

15. Director General , Kundal Academy of Development, Administration and Management (Forests), Kundal.

16. Director, Chandrapur Forest Academy of Administration, Development and Management, Chadrapur.;

(iii) in serial No. 21, Finance Department, in column (3), for the words "Sales Tax" wherever it occurs, the words "Goods and Services Tax" shall be substituted;

(iv) in serial No.22, Law and Judiciary Department, in column (3), after entry No. 13, the following entries shall be added, namely:—

"14. Administrator General and Official Trustee, Mumbai.

15. Advocate General, Maharashtra, Mumbai.";

(v) in serial No. 23, Medical Education Department, in column (3), after entry No. 11, the following entries shall be added, namely :—

"12. Commissioner, Medical Education and Research, Mumbai.

13. Director-Professor, Maharashtra Mental Health Institute, Pune";

(vi) in serial No. 27, General Administration Department, after serial No. 18, the following entry shall be added, namely:—

“19. Commissioner, State Right to Services, Commission.”

(vii) in serial No. 29, Public Health Department, after serial No. 6, the following entries shall be added, namely:—

“7. Director, Health Services-1.

8. Director, Health Services-2.”.

31. In Appendix I and III appended to the principal Rules,—

(i) except as otherwise provided, the words and letters “Class I, Class II, Class III and Class IV” wherever it occurs, the words and letters “Group A, Group B, Group C and Group D” shall be substituted, respectively;

(ii) in Appendix III, para 1,—

(a) in the proviso, in clause (i),—

(i) the words “either dispense with a certificate or” shall be deleted;

(ii) for the words “any female medical practitioner” the words “any Government female medical officer, Group-A” shall be substituted;

(b) in clause (ii), for the words and figures “on pay not exceeding Rs.280 per mensem” the words and letter “in Group-D cadre” shall be substituted;

(c) in clause (iii), for the words “Class II” the word “Group-A” shall be substituted;

(iii) the para 8 and 9 shall be deleted;

(iv) in para 10,—

(a) after the word “Pune” the words “or District Civil Surgeon or Medical Superintendent, Government Medical College of the District of candidate’s native place” shall be inserted;

(b) for the word “Police Officer” the word “Police Authority” shall be substituted;

(c) the portion beginning with the words “They must be” and ending with the words “joining the school.” shall be deleted;

(v) in para 12,—

(a) after the word “city” the words “or District Civil Surgeon or Medical Superintendent, Government Medical College of the District of the candidate” shall be inserted;

(b) the word “following” shall be deleted;

(c) in clause (ii), in Note,—

(i) for the words “Maharashtra Forest Engineering” the words “Forest Engineering” shall be substituted;

(ii) after the words “Forest Department.” the following shall be added, namely:—

“However, the concerned department has to give information of the nature of work and duties of the post while obtaining the certificate.”

(d) for clause (iii), the following shall be substituted, namely:—

“(iii) Medical Board may certify the candidate unfit, with any deformity or who may tend to incapacity.”;

(e) clauses (iv) and (v) shall be deleted;

(vi) in para 13, the words "He has been vaccinated (or protected from small-pox)." shall be deleted;

(vii) in para 14, after the words, "on the Continent" the words "or in any foreign countries" shall be inserted;

(viii) in para 17, for the Note, the following shall be substituted, namely:—

"Note.—Except Honourable Court and the concerned candidate, no other person/body is entitled to a copy of the report or the detail findings of a Medical Board.";

(ix) in para 18, after the words "communicated to them." the following sentence shall be added, namely:—

"The Director Health Services as per his discretion may forward the certificate to the Medical Board for re-examination."

32. After Appendix V appended to the principal Rules, the following Appendix shall be inserted, namely:—

" APPENDIX VA

[See rule 38(2) (A)]

UNDERTAKING

For recording my date of Birth in Government record, I have submitted..... (this) documents and as per my information the date mentioned i.e. .... (in words .....) is recorded in the service book is correct and I am also aware that after recording my date of Birth, the request for change in date of Birth will not be accepted later on.

Place :

Date:

Sign of the Government Servant."

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

NITIN GADRE,

Additional Chief Secretary (Accounts & Treasuries).
to Government.